

حقوق متحدالشکل قراردادهای بیع

کنوانسیون سازمان ملل متحد راجع به قراردادهای بیع بین‌المللی کالا

پروفسور پیتر شلختریم

دکتر مهدی قلاج خارجی

عضو هیأت علمی دانشگاه، وکیل پایه یک دادگستری

مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه	: شلشتریم، پتر، ۱۹۲۳ - ۲۰۰۷ م. Schlechtriem, Peter		
عنوان و نام پدیدآور	: حقوق متحدالشکل قراردادهای بیع: کنوانسیون سازمان ملل متحد راجع به قراردادهای بیع بین‌المللی کالا/ پیتر شلختریم؛ مترجم مهدی فلاح‌خاریکی.		
مشخصات نشر	: تهران: مجد، ۱۴۰۰.		
مشخصات ظاهری	: ۱۶۷ ص.		
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۶۲۴-۱		
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا		
عنوان دیگر	: کنوانسیون سازمان ملل متحد راجع به قراردادهای بیع بین‌المللی کالا.		
موضوع	: صادرات -- قراردادهای فروش		
موضوع	: Export sales contracts		
موضوع	: کنوانسیون سازمان ملل در مورد قراردادهای خرید و فروش بین‌المللی کالا (۱۹۸۰ م= ۱۳۵۹: وین)		
موضوع	: United Nations Convention on Contracts for the International (Sale of Goods (1980 : Vienna		
	اطلاعات رکورد	فیبا	موضوع
	کنابشناسی		
	شناسه افزوده	فلاح‌خاریکی، مهدی، مترجم	
	رده بندی کنگره	: K۱۰۲۸/۳۱۹۸۰	
	رده بندی دیویی	: ۳۴۱/۷۵۴	
	شماره کتابشناسی ملی	: ۷۶۴۸۲۵۵	

هرگونه تکثیر کامل یا قسمتی از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده یا ناشر، خلاف قانون، شرع و اخلاق است.

در صورت تخلف را به دفتر مرکزی «مجد» گزارش فرمایید.

دفتر مرکزی مجد:

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای زاندارمری، پلاک ۵۷

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۱۲۰۹۱ - ۶۶۹۶۳۳۸۶

فروشگاه: تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای زاندارمری، پلاک ۵۹

تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴ - ۶۶۴۰۹۴۲۲

E- mail: info@majdpub.ir   www.majdpub.ir

صفحه رسمی انتشارات مجد در اینستاگرام: majdlaw

کانال رسمی انتشارات مجد در تلگرام: @majdlaw

حقوق متحدالشکل قراردادهای بیع

کنوانسیون سازمان ملل متحد راجع به قراردادهای بیع بین‌المللی کالا

پروفسور پیتر شلختریم

دکتر مهدی فلاح‌خاریکی

انتشارات مجد

شهریور، ۱۴۰۰

۵۰۰ نسخه

ISBN: 978 - 622- 225- 624- 1   ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۲۲۵ - ۶۲۴ - ۱

تألیف:

ترجمه:

ناشر:

چاپ:

تعداد:

شابک:

حق چاپ محفوظ و منحصر «مجد» است.

فهرست مطالب

۱۳	پیشگفتار مترجم
۱۵	پیشگفتار نویسنده
۱۷	مقدمه
۱۷	الف. تاریخچه
۱۹	ب. پیش نویس های آنستیرال و کنفرانس وین راجع به قراردادهای بیع بین المللی
۲۲	پ. اسناد و مصالح پیش زمینه
۲۵	فصل نخست: ساختار و ویژگی های اصلی کنوانسیون ۱۹۸۰ (سی.ای.اس.جی.)
۲۷	فصل دوم: قلمرو اعمال کنوانسیون (مواد ۱-۶)
۲۷	الف. موضوعات مقدماتی (ماده ۱ (۱))
۳۱	ب. کفایت ارتباط خارجی معامله
۳۱	پ. اعمال کنوانسیون مستقل از خصوصیت تجاری طرفین یا تابعیت آن ها (ماده ۱ (۳))
۳۳	ت. استثنائات (ماده ۲)
۳۳	۱. قراردادهای مصرفی
۳۳	۲. حراج؛ سهام، اوراق بهادار، اسناد قابل انتقال و پول؛ کشتی ها و وسائل نقلیه
۳۵	هواپی؛ نیروی برق
۳۸	ث. بیع استصناع و ارائه خدمات
۴۰	ج. اعتبار قرارداد و انتقال مالکیت (ماده ۴)
۴۲	چ. مسئولیت ناشی از کالا (ماده ۵)
۴۴	ح. اصل حاکمیت اراده (ماده ۶)
۴۷	فصل سوم: قواعد کلی
۴۷	الف. تفسیر و پر کردن خلأ (ماده ۷)
۵۰	ب. تفسیر اظهارات و رفتار (ماده ۸)
۵۱	پ. عرف ها (ماده ۹)
۵۵	ت. محل تجارت (ماده ۱۰)
۵۶	ث. شکل انعقاد و اثبات قرارداد (مواد ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۲۹ (۲) و ۹۶)
۶۳	فصل چهارم: انعقاد قرارداد
۶۳	الف. اصول بنیادین و مقررات کلی
۶۶	ب. ایجاب (مواد ۱۴-۱۷)
۷۱	پ. قبول ایجاب (مواد ۱۸-۲۲)

بیشگفتار مترجم

پروفسور دکتر پیتر شلختریم یکی از محققان برجسته در زمینه‌ی حقوق بیع بین‌المللی کالا و به عنوان یکی از نخستین و مهمترین شارحان و مفسران کنوانسیون سازمان ملل متحد راجع به قراردادهای بیع بین‌المللی کالا (۱۹۸۰ وین)، کتاب «حقوق متحدالشکل سازمان ملل متحد راجع به قراردادهای بیع»^۱ را به زبان آلمانی در سال ۱۹۸۱ منتشر نموده‌اند. این کتاب، به قلم خود نویسنده، دکتر پیتر شلختریم، از زبان آلمانی به زبان انگلیسی برگردانده شده و در سال ۱۹۸۶ تحت عنوان «حقوق متحدالشکل قراردادهای بیع؛ کنوانسیون سازمان ملل متحد راجع به قراردادهای بیع بین‌المللی کالا»^۲ منتشر شده است.^۳ ترجمه‌ی حاضر به زبان فارسی نیز بر اساس نسخه انگلیسی کتاب مزبور انجام گرفته است.

با وجود گذر سالیانی طولانی از انتشار کتاب مذکور و نگارش کتاب‌ها و مقالات بسیار پیرامون کنوانسیون وین، هنوز هم کتاب حاضر منبع مهمی برای قرائت و تفسیر کنوانسیون می‌باشد و نویسندگان حقوقی و محاکم ملی و دیوان‌های داوری در سرتاسر جهان به آن رجوع نموده و کمتر نوشته‌ای در خصوص بیع بین‌المللی کالا یافت می‌شود که در آن به این کتاب و اندیشه‌های این حقوقدان بزرگ استناد نشده باشد، تا حدی که نام پیتر شلختریم با نام کنوانسیون وین گره خورده است. علاوه بر این، حضور ایشان در جریان تصویب کنوانسیون به عنوان یکی از اعضای هیأت نمایندگی جمهوری فدرال آلمان، کتاب را حاوی اطلاعات ارزشمندی ساخته که گاه در نوشته‌های دیگران و حتی در صورت جلسه کنفرانس وین هم به چشم نمی‌خورد. این اطلاعات ارزشمند از پشت پرده

1. Einheitliches UN-Kaufrecht

2. Uniform Sales Law - The UN-Convention on Contracts for the International Sale of Goods.

3. Published by Manz, Vienna: 1986. Reproduced with their permission at <https://www.cisg.law.pace.edu>.

۴. لازم به ذکر است که تغییر و تحولات حادث بعد از سال ۱۹۸۶ از جمله در رابطه با کشورها و یا مقررات داخلی آن‌ها، در ترجمه لحاظ نشده است و بنابراین، مطالب به همان نحوی که در کتاب آمده است به فارسی برگردانده شده است.

تصویب مواد کنوانسیون و زوایای پنهان بحث و جدل‌ها و در نهایت سازش‌های تحقق‌یافته که در قالب مواد کنوانسیون تبلور یافته است، به ما می‌آموزد که چگونه می‌توان در عین اختلاف‌های برخاسته از تعارض منافع، کشور‌های متعدد و متنوع با سنت‌های حقوقی کهن را به یکدیگر نزدیک ساخت تا از دل آن متنی لازم‌اجرا حیات یابد که در طی چند دهه بدل به یکی از موفق‌ترین تجربه‌های بشری در یکنواخت‌سازی یکی از شاخه‌های مهم حقوق گردد.

اهمیت این کتاب نه صرف اندیشه‌ها و تفسیرهای حقوقی بلکه آگاهی از هنر نویسنده‌ای است که داستان کنوانسیون را هنرمندانه روایت می‌کند، شرح می‌دهد و تفسیر می‌کند، افسوس می‌خورد و پند و اندرز می‌دهد و در نهایت ما را در بیم و امید بی‌انتها در آینده‌ای نامعلوم، هشیار نگاه می‌دارد. اغراق نیست که گفته شود هدف اصلی ترجمه حاضر، نشان دادن دغدغه استادی است که در اندک مجالی که می‌یابد شادی و شمع یا افسوس و پند و اندرز و آرزوی خود را بی هیچ حجابی آشکار می‌سازد و همچون راویان داستان‌های حماسی، طریق روایتش نه تنها پیچیده‌ترین و فنی‌ترین واقعیات را ساده می‌سازد بلکه ما را به تفکر وامل برمی‌انگیزد تا اینچنین دغدغه خود را درون جان و تن ما جاری سازد. دغدغه و بیم و امیدی که اکنون می‌بینیم به ثمر نشسته و کنوانسیون وین را در بخش قابل توجهی از تجارت بین‌المللی لازم‌اجرا ساخته است. آگاهی از این تلاش‌ها و مرارت‌ها همراه با ترس‌ها و اضطراب‌ها، ما را پرورش می‌دهد که چگونه باز هم لذت این همنوایی و اتحاد را در عین تفاوت‌ها و تعارض‌ها تجربه کنیم و از قدم نهادن در این مسیر دشوار اما امیدبخش نهراسیم.

امید است ترجمه حاضر که تلاشی وافر شده تا در عین رعایت امانت، متنی روان به زبان فارسی باشد، مورد توجه جامعه حقوقی قرار گیرد و با ارسال نظرات و پیشنهاد‌های خود به آدرس الکترونیکی MehdiFallahh@gmail.com سبب افزایش کیفیت و رفع نواقص این کتاب گردند.

در پایان بر خود لازم می‌دانم از مدیریت محترم مجمع علمی و فرهنگی مجد و همکاران پرتلاش ایشان که در انتشار این کتاب، همکاری لازم را مبذول داشته‌اند، صمیمانه قدردانی شود.

مهدی فلاح خاریکی

آبان ۱۳۹۹